

Un manifest critica els criteris d'adquisició de clàssics catalans a la xarxa de biblioteques

La retallada en l'aportació econòmica del ministeri pot frenar les compres

La conselleria té com a prioritat unificar les quatre xarxes existents en una de sola

◆◆◆◆◆ **Jordi Nopca**

Fa una mica més d'una setmana que el manifest *Clàssics catalans a les biblioteques de la Generalitat* viatja per correus electrònics i motiva trucades de telèfon. “La recent exclusió del Sistema d'Adquisició Bibliotecària de les *Hores angleses*, de Ferran Soldevila, i de *Tots els monòlegs*, de Santiago Rusiñol, amb l'argument que «no han obtingut la valoració suficient», evidencia que els criteris amb què treballa aquest organisme han de ser revisats a fons”, comença el text, que de moment compta amb el suport d'una setantena d'escriptors, editors, periodistes i traductors.

“Els diners públics s'han de gastar acuradament”, explica Carme Fenoll, que des de l'1 d'abril ha assumit la direcció del Servei de Biblioteques de la Generalitat després de capitanejar durant 12 anys la Biblioteca Municipal de Palafrugell. “A partir d'ara volem que no falti el contacte entre bibliotecaris, editors, llibreters i escriptors: aquesta vocació ha de ser claríssima, i treballarem en aquest sentit. La xarxa de biblioteques no té cap ànim comercial”. Una de les queixes principals dels signants del manifest és que la novetat i el *bestseller* cada vegada té més presència a les biblioteques públiques catalanes: “Hem de ser realistes i acurats a l'hora d'adquirir els llibres -respon Fenoll-. Hi ha una part important de la ciutadania que s'acosta a la lectura a partir dels *bestsellers*. No es pot deixar de banda, això! Els bibliotecaris tenim en compte aquesta qüestió, però no obviem que s'estan tirant endavant propostes molt interessants des de petites editorials”.

Fenoll avança que el 6 de juny té previst convocar una reunió amb un grup significatiu d'editors independents catalans: “M'agradaria que en tres o quatre mesos tots els bibliotecaris del país coneguïn de primera mà projectes editorials molt interessants com els d'A Contravent, Adesiara, Ela Geminada, Labreu i Sidillà, entre d'altres. Tinc ganes d'aclarir-los el funcionament del sistema d'adquisició de llibres, perquè d'aquesta manera els prejudicis per part d'una banda i l'altra seran

01

Què compren les biblioteques: 'bestsellers' vs. clàssics

a
llegim

44-45

- Entrevista a Herman Koch, l'últim fenomen de les lletres holandeses
- La biografia política de Jaume Vicens Vives

46-47

- Josep Piera reivindica la figura de Teodor Llorente
- Repensar Jean-Paul Sartre, icona del pensament del segle XX

solucionats. Segur que ho podem fer millor i que a l'hora de prendre decisions ens hem d'acostar més, però cada vegada hi ha més eines perquè els bibliotecaris seleccionin de la millor manera possible”.

Qui tria els llibres?

Ara per ara, el finançament de les biblioteques prové de tres canals principals: l'aportació de les diputacions provincials, la dels ajuntaments i la del Servei d'Adquisició Bibliotecària. “El SAB és hereu del Suport Genèric de la Generalitat, que feia arribar títols editats exclusivament en català a totes les biblioteques. El sistema va anar evolucionant a favor de la selecció, fins al punt que ara per ara, en tres de les quatre diputacions –Girona, Lleida i Tarragona– són els mateixos bibliotecaris els que trien les adquisicions del SAB. A la Diputació de Barcelona és diferent: hi ha una centra-

02

alguns casos pensades especialment per a la població nouvinguda. Volem que les biblioteques siguin agents actius en la integració, la convivència i l'intercanvi”. Fenoll recorda que, actualment, hi ha gairebé 3.200.000 de catalans amb carnet de biblioteques públiques, una xifra que suposa el 42,1% de la població: “La feina dels bibliotecaris és molt de formigueta. La tasca és poc visible, encara, però molt intensa. La biblioteca és un dels serveis públics que s'ha potenciat en els últims anys. Estic convençuda que el nostre moment ha arribat: ho fem bé i encara ho podem fer millor”.

Fonts de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana no comparteixen un entusiasme tan gran com el de Carme Fenoll, sobretot pel que fa a la dotació econòmica del Servei d'Adquisició Bibliotecària: “La compra centralitzada de biblioteques de títols en català ha baixat molt, si es compara amb el que passava fa uns anys. El Suport Genèric de la Generalitat en temps de Jordi Pujol permetia unes vendes assegurades d'entre 150 i 200 exemplars de cada títol. El primer tripartit es va proposar liquidar els ajuts a l'edició en català, però de seguida van veure que això no es podia tirar endavant: el Suport Genèric es va dividir en dos, en un ajut directe a la producció i en el Servei d'Adquisició Bibliotecària, que va arribar a obtenir 1,7 milions d'euros, en temps del segon tripartit. El govern de Mas va entrar fent retallades contundents: l'any passat el Servei d'Adquisició Bibliotecària va passar de tenir un pressupost d'1,7 milions d'euros al milió pelat. Això va significar 700.000 € menys dedicats a la compra en llengua catalana”.

La fusió de 20 carnets diferents

Alguns dels reptes de futur que preveu el Pla Nacional de Lectura són la voluntat d'engegar el préstec de llibre digital i la possibilitat que algunes biblioteques també puguin vendre llibres. La part més signifi-

ACTUALMENT, EL FONS EN CATALÀ DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES ÉS DEL 50,2%

lització més gran, són els serveis tècnics els que s'encarreguen de la selecció, que funciona per lots”. En aquesta tria hi influeix l'especialització de cada equipament: la Biblioteca La Bòbila de l'Hospitalet, per exemple, conté un dels fons més importants de novel·la negra; la Biblioteca del Vapor Vell fa el mateix amb la música moderna.

El pressupost executat l'any 2011 va ser de 13.194.783,56 €, una xifra que aquest 2012 hauria d'orbitar, en un principi, al voltant dels 15 milions d'euros. Jordi Cabré, director general de Promoció i Cooperació Cultural, però, assegura que l'estimació d'enguany podria ser inferior als 13 milions si finalment el ministeri de Cultura retira els 2 milions que destinava anualment per renovar fons: “El criteri que fa servir el govern de l'Estat apel·la al dèficit global de Catalunya. Basant-se en aquest argument s'incompleix un conveni de manera flagrant. Si el govern de Madrid és capaç de no respectar l'Estatut, pot fer el mateix amb aquest conveni. Decisions com aquesta deixen les biblioteques catalanes desamparades pel que fa a la renovació de fons”.

Retallades en la dotació

Del fons disponible a les biblioteques de les quatre diputacions amb data del 31 de desembre del 2011, el fons en català és del 50,2% (6,5 milions d'exemplars), el castellà és del 40,4% (5,5 milions d'exemplars), el fons en altres llengües és d'un 3,6%, i el 5,8% restant correspon al fons per al qual la llengua no és una dada pertinent (música, DVDs...). “La nostra voluntat és que el percentatge en català es mantingui o fins i tot creixi –diu Cabré–. Fins ara, l'aprenentatge de la llengua catalana i el seu ús s'ha delegat molt a l'escola. Les biblioteques volen ser un nou agent per fomentar l'ús del català: poden ser un suport important per a la llengua fora del pati de l'escola. Les biblioteques són un lloc per llegir, però també per fer activitats, en

03

01 LA BIBLIOTECA JAUME FUSTER ÉS UNA DE LES MÉS EMBLEMÀTIQUES I VISITADES DE BARCELONA

02 LA XARXA DE BIBLIOTEQUES ES VOL CONVERTIR EN UN NOU AGENT DE CONTACTE AMB EL CATALÀ, MÉS ENLLÀ DE LES ESCOLES

03 GAIREBÉ 3,2 MILIONS DE CATALANS TENEN EL CARNET DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES: LA XIFRA SUPOSA UN 42,1%

“VOLEM MÉS CLÀSSICS CATALANS A LES BIBLIOTEQUES”

L'historiador Enric Pujol ha replicat de manera contundent el rebuig dels títols de Soldevila i Rusiñol -publicats per Adesiara- per part del Sistema d'Adquisició Bibliotecària: ha promogut el manifest *Clàssics catalans a les biblioteques de la Generalitat*, que en poc més d'una setmana ha aconseguit l'adhesió d'una setantena de professors, editors, traductors, periodistes i escriptors, entre els quals Josep Lluç, Montserrat Bacardí, Àlex Broch, Joan Daniel Beszonoff, Francesc Foguet, Francesc Boada i Oriol Ponsatí-Murlà. “Les biblioteques han de servir *bestsellers* o construir fons? -es de-

mana Pujol-. Si clàssics morts i reconsagrats com aquests no entren a les biblioteques catalanes, ¿què hi ha d'haver? El manifest demana que l'adquisició de clàssics es converteixi en una directriu bàsica de la Generalitat”. Pujol recorda que aquesta no és una situació nova: s'ha decidit a impulsar el manifest després d'anys d'observar amb perplexitat que passava el mateix amb altres llibres d'autors catalans: “No anem bé, si la xarxa de biblioteques pensa que cal prioritzar novetats, discos i pel·lícules. Per poder-te interessar per un clàssic cal que, en primer lloc, estigui disponible”.

EL PRESSUPOST DEL 2011 VA SER DE 13,2 MILIONS D'EUROS. EL DEL 2012 HAURIA DE RONDAR ELS 15

cativa, però, és la unificació de les quatre xarxes existents ara per ara: “Hi haurà un gran pacte entre diputacions, associacions municipals i Generalitat per, finalment, mancomunar serveis –explica Jordi Cabré–. Això vol dir que, en primer lloc, el responsable últim de la prestació del servei bibliotecari de Catalunya serà la Generalitat. En segon lloc, altres institucions municipals i institucions que controlen entitats de municipis –com és el cas de les diputacions– seguiran prestant serveis regionals coordinats per la Generalitat. L'objectiu és eliminar les duplicitats existents, no només perquè estem en un moment de crisi, sinó perquè el ciutadà ha de percebre que parlem d'un únic sistema coordinat. Ara mateix hi ha uns vint carnets diferents d'usuari de biblioteques: això no pot ser. Cal unificar el catàleg col·lectiu i els carnets i donar coherència als serveis”.